

Καλλιεργητικές πρακτικές σε σιτάρι και κριθάρι

ypaithros.gr · 13.10.2023, 18:57

Γνωρίζεις τα οφέλη για τον ελαιώνα σου...

του **Νικόλαου Ε. Κορρέ**, αναπληρωτή καθηγητή, Τμήμα Γεωπονίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Σιτάρι

Ποικιλίες. Όλες οι καλλιεργούμενες ποικιλίες είναι καθαρές σειρές. Τα κριτήρια επιλογής ποικιλιών για κάθε περιοχή αφορούν κυρίως την απόδοση και την ανθεκτικότητα σε εχθρούς, ασθένειες και ζιζάνια. Στο εμπόριο υπάρχει πληθώρα ξένων και ελληνικών ποικιλιών που αποδίδουν ικανοποιητικά στις ελληνικές εδαφοκλιματικές συνθήκες.

Αμειψισπορά. Η συνήθης πρακτική στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια είναι η μονοκαλλιέργεια σιταριού. Σε ξηρικές εκτάσεις και σε περιοχές με υψηλότερη σχετικά βροχόπτωση, το σιτάρι θα μπορούσε να ακολουθηθεί από τον ηλιάνθο. Σε αρδευόμενες εκτάσεις μπορεί να εισαχθεί σε συστήματα αμειψισποράς με αραβόσιτο, ηλιάνθο, σόργο κ.ά. ή να ακολουθηθεί από επίσπορη καλλιέργεια αραβόσιτου, σόργου, σόγιας.

Προετοιμασία εδάφους. Εφόσον έχει προηγηθεί φθινοπωρινή καλλιέργεια, αμέσως μετά τις πρώτες βροχές ακολουθεί όργωμα για το παράκωμα των υπολειμμάτων της προηγούμενης καλλιέργειας και την καταστροφή των ζιζανίων. Στη συνέχεια, γίνεται κατεργασία με δισκοσβάνισμα ή καλλιεργητή, ώστε να διατηρηθεί η βολώδης επιφάνεια του εδάφους που προστατεύει τα νεαρά φυτά από το ψύχος και τη δημιουργία κρούστας.

Εάν έχει προηγηθεί ανοιξιάτικη καλλιέργεια, μετά τη συγκομιδή πραγματοποιείται τεμαχισμός των υπολειμμάτων και ενσωμάτωσή τους και ακολουθεί σβάνισμα και σπορά. Στην περίπτωση αγρανάπαυσης, συστήνεται η εφαρμογή ζιζανιοκτονίας πριν την εδαφοκαλλιέργεια.

Σπορά. Στη χώρα μας, το σιτάρι καλλιεργείται αποκλειστικά ως χειμερινό σιτηρό. Τα κριτήρια που καθορίζουν τον ακριβή χρόνο σποράς αφορούν την πρωιμότητα της ποικιλίας και τις εδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής.

Η πρώτη σπορά (15 Οκτωβρίου -15 Νοεμβρίου) προτιμάται εκεί όπου επικρατούν χαμηλές θερμοκρασίες κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Σε περίπτωση υπερπρώιμης σποράς, αυξάνονται οι πιθανότητες ατελούς φυτρώματος, ασθενειών και πλαγιάσματος. Οι όψιμες σπορές (15 Νοεμβρίου έως 15 Δεκεμβρίου) έχουν ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση του φυτρώματος, τον κίνδυνο από παγετούς και την οψίμηση της ωρίμανσης.

Η ποσότητα σπόρου εξαρτάται από τη γονιμότητα και την υγρασία του εδάφους, τις κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής και τα χαρακτηριστικά της ποικιλίας σε σχέση με την ικανότητα αδερφώματος, το βάρος χιλιών κόκκων και το μέγεθος του σπόρου. Η ενδειγμένη ποσότητα σπόρου κυμαίνεται μεταξύ 12 και 15 χλγ./στρ., αλλά μπορεί να φθάσει και 15-20 χλγ./στρ. για ποικιλίες που παρουσιάζουν μειωμένη ικανότητα αδερφώματος.

Η σπορά γίνεται γραμμικά, με σπαρτικές μηχανές μικρών σιτηρών, σε αποστάσεις 14-20 και 2,5-5 εκατοστών μεταξύ των γραμμών και επί της γραμμής, αντίστοιχα. Το βάθος σποράς εξαρτάται από τη θερμοκρασία, την υγρασία και τη σύσταση του εδάφους. Συνήθως η σπορά πραγματοποιείται σε βάθος 4-5 εκατ., αλλά σε ελαφρά, αμμώδη εδάφη με ανεπάρκεια υγρασίας συνιστάται βαθύτερη σπορά συγκριτικά με τα συνεκτικά, αργιλοπηλώδη.

Λίπανση. Το σιτάρι, όπως όλα τα σιτηρά, έχει υψηλές απαιτήσεις σε άζωτο, φώσφορο και κάλιο. Οι ανάγκες του φυτού σε άζωτο και φώσφορο είναι υψηλές σε όλη τη διάρκεια του βιολογικού του κύκλου και ιδιαίτερα κατά το στάδιο του ξεσταχιάσματος.

Η έλλειψη αζώτου προκαλεί μείωση του ρυθμού ανάπτυξης, καχεξία και κλάρωση των φύλλων, ενώ η υπερεπάρκεια του στοιχείου έχει ως συνέπεια την οψίμιση της παραγωγής και την ευπάθεια στο πλάγιασμα και σε ασθένειες. Η ανεπάρκεια σε φώσφορο μειώνει την ανάπτυξη και την ικανότητα αδελφώματος, ενώ η έλλειψη καλίου προκαλεί ευπάθεια στο πλάγιασμα, περιφερειακή νέκρωση στα φύλλα και συρρίκνωση του σπόρου.

Γενικά, στο σιτάρι πραγματοποιείται βασική λίπανση με άζωτο, φώσφορο και κάλιο πριν ή κατά τη διάρκεια της σποράς και επιφανειακή λίπανση με άζωτο την άνοιξη. Η βασική λίπανση πραγματοποιείται με την εφαρμογή της συνολικής ποσότητας φωσφόρου και καλίου και της μισής ποσότητας αζώτου σε αμμωνιακή μορφή. Ανάλογα με την ποικιλία και τις εδαφοκλιματικές συνθήκες, προστίθενται 7-18 μονάδες αζώτου/στρ. (η μισή ποσότητα ως βασική και η μισή επιφανειακά την περίοδο πριν το ξεστάχιασμα) και από 4 έως 8 μονάδες/στρ. για φώσφορο και κάλιο.

Άρδευση. Η καλλιέργεια του σιταριού, όπως και των άλλων χειμερινών σιτηρών στη χώρα μας, είναι συνήθως ξηρική. Το σιτάρι παρουσιάζει τις υψηλότερες απαιτήσεις σε νερό κατά το στάδιο του ξεσταχιάσματος. Η ανεπάρκεια εδαφικής υγρασίας κατά την περίοδο αυτή οδηγεί στη μείωση της απόδοσης. Σε αρδευόμενη καλλιέργεια εφαρμόζονται 3-4 αρδύσεις που κατανομούνται πριν από τη σπορά, στο καλάμωμα, στο ξεστάχιασμα και στην ωρίμανση.

Πα τις συνθήκες που επικρατούν στη χώρα μας συνήθως πραγματοποιείται μία άρδευση κατά την περίοδο της άνοιξης (Απρίλιο ή Μάιο), η οποία συμβάλλει στην επίτευξη ικανοποιητικής απόδοσης. Γενικά, κατά τη διάρκεια της καλλιεργητικής περιόδου επιδιώκεται η εξασφάλιση, με βροχή ή άρδευση, περίπου 400 χιλιοστών νερού, εκ των οποίων τα 200-250 χιλιοστά αξιοποιούνται καλύτερα κατά τα στάδια μετά το αδελφωμα.

Κριθάρι

Ποικιλίες. Στην αγορά υπάρχει πληθώρα ποικιλιών κριθαριού, ως αποτέλεσμα σχετικών ελληνικών και ξένων βελτιωτικών προγραμμάτων.

Αμειψισπορά. Λόγω της ίδιας ευπάθειας που παρουσιάζει σε εχθρούς και ασθένειες, το κριθάρι δεν εναλλάσσεται στο ίδιο χωράφι με το σιτάρι, αλλά μπορεί να το αντικαταστήσει σε συστήματα αμειψισποράς τόσο σε αρδευόμενες όσο και σε ξηρικές καλλιέργειες. Το κριθάρι συνήθως ακολουθεί τον ηλιάνθο ή το καλαμπόκι και μπορεί να προηγηθεί του σόργου.

Προετοιμασία εδάφους. Η προετοιμασία της σποροκλίνης για την καλλιέργεια του κριθαριού είναι όμοια με αυτήν που πραγματοποιείται στο σιτάρι.

Σπορά. Στη χώρα μας το κριθάρι σπέρνεται κατά κανόνα το φθινόπωρο, με εξαίρεση τη σπορά σε ορισμένες περιοχές, κυρίως της Δυτικής Μακεδονίας, όπου η καλλιέργεια διενεργείται ως ανοιξιάτικη. Η ποσότητα σπόρου που χρησιμοποιείται εξαρτάται από την ποικιλία και τις εδαφοκλιματικές συνθήκες και κυμαίνεται μεταξύ 10 και 12 χλγ./στρ. Οι αποστάσεις και το βάθος σποράς είναι όμοια με αυτά του σιταριού. Η σπορά του κριθαριού πραγματοποιείται με τη χρήση κοινών σπαρτικών μηχανών μικρών σιτηρών.

Λίπανση. Οι απαιτήσεις της καλλιέργειας σε λίπανση είναι όμοιες με αυτές του σιταριού, τόσο σε είδος όσο και σε ποσότητα λιπασμάτων.

Άρδευση. Η καλλιέργεια του κριθαριού στη χώρα μας είναι κατά κανόνα ξηρική. Η έλλειψη νερού είναι κρίσιμη κατά το στάδιο της άνθισης, ενώ κατά τα πρώτα στάδια ανάπτυξης οδηγεί σε μικρότερο ποσοστό αδελφιών και σε μειωμένης ανάπτυξης ριζικό σύστημα.

Διαβάστε τις ειδήσεις μας στις ειδήσεις της Google!

